diſponendi facultates, conceſſiones, & indulta, neque reſervationes fructuum, reddituum, proventuum, & penſionum hujuſmodi expiraſſe, vel extinctas eſſe; irritumque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Inſuper volumus & concedimus, ut omnia & ſingula Eccleſiæ, & Monaſteria, & Beneficia prædicta, illorumque qualitates, majoritates, principalitates, invocationes, denominationes, nuncupationes, ſituationes, Civitates, & Diœceſes, Ordines, dependentia, & adnexa, ac alia quæcumque etiam ſpeciali mentione digna, illorumque fructuum, reddituum, & proventuum, ſecundum communem æſtimationem, vel librorum Cameræ Apoſtolicæ taxationem, veri annui valores, ac ipſorum Beneficiorum litigioſorum ſtatum, litium, & facultatum, conceſſionum, gratiarum, diſpenſationum, indultorum, reſervationum, regreſſuum, acceſſuum, vel ingreſſuum, Literarumque deſuper confectarum tenores, ac fructuum, redituum, proventuum, & penſionum hujuſmodi quantitates, aliaque deſuper neceſſaria, & opportuna pro expreſſis, prout opus fuerit, habeantur, & haberi debeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi ſuper illis, regula quacumque contraria non obſtante, ſingulæ Literæ expeditæ fuiſſent. Non obſtantibus Noſtra de exprimendo vero valore Beneficiorum per promotos ad Eccleſiarum regimina obtentorum in diſpenſationibus ſibi ſuper illorum retentione concedendis, ac fel. record. Julii II., Leonis X., Julii III., & aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum, quibus cavetur, quod diſpenſationes ſuper Beneficiis per promotos ad Metropolitanarum Eccleſiarum regimina retinendis non valeant, nec ſuffragentur, niſi Literæ Apoſtolicæ ſuper omnibus ſimul expendiantur, aliiſque Apoſtolicis, ac Conciliorum etiam generalium Conſtitutionibus, & Ordinationibus, nec non præfatæ Metropolitanæ Eccleſiæ Nicoſienſis, aliarumque Eccleſiarum, in quibus ſæcularia, & Monaſteriorum, ſeu aliorum locorum, in quibus regularia Beneficia hujuſmodi fuerint, ac Ordinum, quorum illa extiterint, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die undecima Auguſti Milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, Pontificatus Noſtri Anno VII.

D. Card. Paſſioneus.

XXXVII.

ERECTIO

Publicæ Univerſitatis Studii generalis in Collegio Societatis Jeſu Civitatis Sancti Dominici Inſulæ Hiſpaniolæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

In ſupereminenti Apoſtolicæ Sedis ſpecula, Meritis licet imparibus, diſponente Domino conſtituti, & intra Mentis Noſtræ arcana revolventes, quantum ex Literarum Studiis Catholica Fides augeatur, Divini Numinis cultus protendatur, veritas agnoſcatur, ac juſtitia colatur, ad ea, propter quæ Literarum Studia hujuſmodi ubilibet excitentur, ac etiam humiles perſonæ eis incumbere deſiderantes, id efficere poſſint, libenter intendimus, & in iis Noſtræ ſolicitudinis partes propenſius impertimur, prout pia Chriſtifidelium, præſertim Regali dignitate fulgentium accedentium vota expoſcunt, Noſque, locorum qualitate penſata, in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Expoſitio facta Pontifici a Procuratore Societatis Jeſu in Urbe Philippus V. Rex anno 1701. mandaverat erectionem Collegii Societatis Jeſu. Cum applicatione bonorum, & rerum alterius Univerſitatis Studiorum.

Exponi ſiquidem Nobis nuper fecit dilectus Filius Joſephus de Lata Presbyter Societatis Jeſu in Alma Urbe Noſtra pro Provinciarum Hiſpaniarum, & Indiarum Regnis Procurator, quod alias, nempe die XXIII. Septemb. Anni MDCCI. clar. mem. Philippus, dum vixit, earumdem Hiſpaniarum Rex, ad Religionem, literarumque ſcientias promovendas, provehendaſque, licentiam conceſſit, ut in Civitate Sancti Dominici Inſulæ Hiſpaniolæ unum Collegium ejuſdem Societatis ex bonis, & rebus ad hunc effectum a tunc in humanis agente Hieronymo de Queſada relictis erigi poſſet, ac inſuper mandavit, ut hujuſmodi Collegio, ſic ut præfertur, de novo erigendo domus aſſignaretur, ac redditus applicarentur, ad aliud Collegium, & domum ſtudiorum jamdudum, nempe Anno MDLVIII. in dicta Civitate a quondam Hernando de Jorgon fundatum, quod in publicam Studiorum Generalium Univerſitatem, ad inſtar alterius publicæ Studiorum Generalium hujuſmodi Univerſitatis Civitatis Salamantinæ, erectum fuerat, ſpectantes, ac inſuper declaravit, quod Collegium ſic erigendum ad ſuſtinendas Cathedras, & onera, juxta redditus a memorato Hernando relictos, aſſignatoſque, obligatum eſſet, & remaneret; quoniam nonnullis ex cauſis ſperari nequibat caſus, ut in ſecundodicto Collegio morarentur Collegæ, Magiſtri, nec adeſſet Diſcipulorum copia, prout dictus Hernandus fundator optaverat.

Et alia anno 1745. diſpoſuit pro dicti Collegii erectione.

Ac ſucceſſive, & de Anno MDCCXLV. dictus Philippus Rex injunxit, quod ſecundodictum Collegium, cum ruinam minaretur, ac ob defectum capitalium neceſſariæ reparationes minime peragendæ eſſent, demoliretur, eaque occaſione omnes redditus, a prædicto Hernando hujuſmodi Collegio relictos, cum eiſdem oneribus, & gravaminibus per ipſum Hernandum injunctis, primodicto Collegio de novo applicavit, ac demum impoſuit, ut laudabilis memorati Hernandi tamquam de Fundatore, & Benefactore memoria, in principalioribus Collegii primodicti hujuſmodi actibus literariis quoque haberetur. Pro præmiſſorum vero obſervantia, Collegiique primodicti progreſſu, Judicem Conſervatorem cum privativa juriſdictione cognoſcendi omnia negotia, recuperationes bonorum, reddituum, & rerum alias ſecundodicto Collegio aſſignatorum, quæ in primodictum Collegium tranſlata remanebant, concernentia, elegit, & deputavit.

Lis orta fuit cum Conventu Ordinis Prædicatorum ſuper facultate conferendi gradus.

Vix tamen a memorato Philippo Rege primodictum Collegium erectum fuerat, quædam lis, ſeu verius quæſtionis materia, in Tribunali Regiæ Audientiæ dictæ Civitatis Sancti Dominici inter dilectos Filios tunc exiſtentes primodicti Collegii Rectorem ex una, & Priorem Conventus ejuſdem Sancti Dominici Fratrum Ordinum Prædicatorum ex altera partibus, introducta remanſit, ſuper privativa facultate conferendi gradus in ſcientiis, quæ docebantur: Et pro parte dicti Rectoris adducebatur, in primodictum Collegium tranſlatum fuiſſe aliud ſecundodictum a dicto Hernando fundatum, quod Anno MDLVIII. in publicam Studii Generalis Univerſitatem erectum fuerat; Pro altera vero dicti Prioris parte, nuda poſſeſſio privilegii conferendi gradus allegabatur.

Rationes utriuſque Partis.

Reſolutio capta.

In hujus Cauſæ progreſſu, manutentio in poſſeſſione, ſeu quaſi poſſeſſione privilegii prædicti eidem Priori, & Conventui de facili data fuit, ſed coactus dictus Prior ad exhibendum titulum, ſeu documentum conceſſionis hujuſmodi privilegii, quoddam ſumptum de alio ſumpto quarumdam literarum fel. record. Pauli Papæ III. Prædeceſſoris Noſtri, vel ſub Plumbo, vel in ſimili forma Brevis expeditarum, quibus idem Conventus in publicam Studii Generalis Univerſitatem erectus declarabatur, produxit: Ob defectum tamen originalis dictarum literarum, & quia de conceſſione hujuſmodi facultatis, & erectionis, nullum in Regeſtis Regii Concilii Indiarum, prout moris eſt, monumentum reperitur, ſumptum hujuſmodi adulterinum, ac ſuppoſitium habitum fuit.

Procurator Societatis inſtetit ſaltem pro facultate cumulativa conferendi gradus.

Poſtmodum, pro parte dicti Collegii, dilectus etiam Filius Petrus Ignatius Altamirano ejuſdem Societatis Profeſſor, ac Indiarum Provinciarum prædictarum Procurator, inſtitit, quod quatenus privativa facultas ipſi Collegio minime competeret, ſaltem cumulativa non impugnaretur; ſed ob novas a Priore, & Conventu prædictis factas oppoſitiones, non ſine gravamine, lis, & cauſa hujuſmodi per plures annos, & ad uſque annum MDCCXLIII. in ſuſpenſo remanſit; Inerea tem-

temporis cum novæ rationes, probationeſque a Rectore, Collegio prædictis pararentur, ad hoc ut cauſæ hujuſmodi abſolverentur, dilectus etiam Filius Thomas Ripoli Magiſter Generalis Ordinis Prædicatorum, cui præmiſſa non latebant, & propoſita a dicto Procuratore primodicti Collegii probabat, ad dirimendas lites inter partes hujuſmodi ortas, Procuratoribus memorati Conventus mandavit, ut ſuperſederent, & propoſitionem pro parte dictorum Rectoris, & primodicti Collegii factam amplecterentur.

Magiſter Generalis Ord. Prædicat. Propoſitionem a Rectore Collegii factam amplecti mandavit.

Supplicatur Regi Hiſpaniarum pro ejus Regio aſſenſu.

Hiſce præhabitis, Procurator primodicti Collegii Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Ferdinando earumdem Hiſpaniarum Regi Catholico ſupplicavit, quatenus inſtantiæ aſſentiri dignaretur, commiſſaque ab eodem Ferdinando Rege cuidam ejus Miniſtro plenæ fiduciæ, & literatur prædito, quæſtionis, ſeu litis hujuſmodi cognitione; poſt cognitionem hujuſmodi, relationemque eidem Ferdinando Regi factam, ipſe Ferdinandus Rex die XVII. Februarii proxime præteriti ſuum edidit decretum; in quo, facta prius de omnibus præmiſſis actis, & geſtis mentione, primodictum Collegium in publicam Studii Generalis Univerſitatem cum eiſdem facultatibus, & privilegiis, quibus ſecundo dictum Collegium a dicto Hernando, ſicut præmittitur, fundatum, gaudebat & fruebatur, erexit; & ad hujuſmodi effectum mandavit, quod gradus quicumque inibi Studentibus conferri poſſent, cum onere ſuſtinendi Cathedras, juxta redditus, qui ex ſecundodicto Collegio illi fuerunt adjudicati, & adjectione aliarum Cathedrarum, quatenus Rectori primodicti Collegii propriis expenſis illas adjicere placuerit; Injungens eidem Judici Conſervatori a prædicto Philippo Rege deputato, ut præmiſſa omnia adimpleri facere, & in ſingulis actibus publicis de dicto Hernando tamquam Fundatore, & Benefactore memoriam haberi, & decrevit gradus in hujuſmodi primodicto Collegio in ſingulis Scientiis, & facultatibus ſuſceptos, eamdem vim, & prærogativam habere, quas habent illi in quacumque Univerſitate ſuſcepti, & illorum virtute, Officia, & Dignitates illis correſpondentia conferre poſſe. Pro eo vero, quod ad dictum Conventum attinet, circa ejus continuationem in prætenſa facultate, de qua legitime, & valide, ut præfertur, non docebatur, dictus Ferdinandus Rex attendens ſupplicationem dicti Petri Ignatii Procuratoris pro bono pacis promovendæ factam, amplecti etiam erectionem Univerſitatis in dicto Conventu, erectionem quoque hujuſmodi una, eademque die conceſſit, itaut una, & altera Univerſitates gradus quoſcumque in eis reſpective Studentibus conferre poſſint, ad inſtar Univerſitatum, quibus tam Ordo Fratrum Prædicatorum, quam Societas Jeſu hujuſmodi, in Civitatibus de Manila Sanctæ Fidei, & Quitenſi gaudent: Ac pro ſuæ voluntatis executione, Dilectis quoque Filiis Conſilio Indiarum mandavit, quod ſuper hiſce actus quicumque in Judicio habiti delerentur, nec amplius ulla inſtantia admitti deberet, perpetuumque ſilentium in præmiſſis impoſuit, & alias, prout in ejuſdem Ferdinandi Regis decreto manu propria ſubſcripto, & die XXVI. Maji proxime elapſo expedito, cujus tenorem præſentibus pro expreſſo haberi volumus, uberius dicitur contineri.

Qui iſtantiæ annuit cum opportunis ordinationibus.

Petitio dicti Procuratoris de Urbe.

Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, dictus Joſephus Procurator, quo præmiſſa firmius ſubſiſtant, & ſerventur exactius, Apoſtolicæ Confirmationis noſtræ patrocinio communiri, Collegiumque hujuſmodi in ſupradicta Sancti Dominici Civitate erectum, fundatumque, in pubblicam Studiorum Generalium Univerſitatem per Nos erigi, & inſtitui ſummopere deſideret.

Pontifex regium Decretum confirmat.

Nos, qui Societatem hujuſmodi, cujus Alumni, & Profeſſores uberes literarum, & pietatis in publicum fructus producere pergunt, paternis complectimur affectibus, ipſius Joſephi Procuratoris votis hac in re, quantum cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere volentes, ipſumque Joſephum Procuratorem a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium tantum conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, ſupradictum Decretum a memorato Ferdinando Rege, ſicut præmittitur, factum, editum, ſubſcriptum, & publicatum, cum omnibus, & ſingulis in eo contentis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint ſupplemus, & ſanamus.

Et quatenus opus ſit, dictum Collegium in publicam Univerſitatem Studiorum erigit.

Ipſumque Collegium Societatis Jeſu in dicta Civitate Sancti Dominici Inſulæ Hiſpaniolæ, ut præfertur, erectum, & inſtitutum, ubi Scholæ nunc habentur, ſeu forſan in ampliorem formam conſtituentur, in publicam Studiorum Generalium Univerſitatem, in qua dictæ Societatis Alumni, & Profeſſores, Gramaticam, Rethoricam, Logicam, Phyſicam, & Theologiam Scholaſticam, & Moralem, ac Sacros Canones, ac Jus tum Canonicum, nec non per Lectores ſæculares Jus Civile, ac Medicinam, aliarumque literarum ſtudia profiteantur, & Juvenes quoſcumque doceant, eadem auctoritate, tenore itidem præſentium, ſine tamen quorumcumque præjudicio, erigimus, & inſtituimus, ipſumque Collegium ſic in publicam Univerſitatem erectum, & inſtitutum, curæ, & regimini, & adminiſtrationi dictæ Societatis, illiuſque Præpoſiti Generalis pro tempore exiſtentis, ſeu ab eo deputandi, prædicta auctoritate etiam perpetuo ſupponimus, ac ſubmittimus.

Cum cumulativa privilegiorum aliarum Univerſitatum.

Ac eidem Collegio, illiuſque Rectori, Magiſtris, Lectoribus, Scholaſticis, aliiſque prædictis univerſis, & ſingulis, ut omnibus, & quibuſcumque privilegiis, Indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus, & præeminentiis hujuſmodi publicis Studiorum Generalium Univerſitatibus, illarumque pro tempore exiſtentibus Rectoribus, Magiſtris, Lectoribus, Doctoribus, Præceptoribus, Scholaſticis, Procuratoribus, & aliis Perſonis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, non ſolum ad eorum inſtar, ſed pariformiter, & æque principaliter, omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudera: Ac inſuper Rectori pro tempore exiſtenti Collegii hujuſmodi, ut quoſcumque ad illud accedentes, ac per debitum tempus Studentes, ſi ſcientia, & moribus idoneos eſſe repererit, in omnibus Facultatibus, quæ in dicto Collegio, ut præfertur, docentur, & leguntur, ad Baccalaureatus etiam formati, Licentiaturæ, Laureæ, ac Doctoratus, nec non Magiſterii gradus, ſervata tamen in omnibus, & per omnia forma Decretorum Viennen., & Tridentini Conciliorum, quibus in aliquo derogare non intendimus, & alias laudabiles aliarum publicarum Univerſitatum conſuetudines, promovere, & ipſorum graduum inſignia eis exhibere, uſque ad dictos gradus; Utque per Rectorem hujuſmodi Collegii promoti, poſſint publice privatimque omnium aliarum publicarum Studiorum Generalium Univerſitatum Facultates prædictas interpretari, & alios docere, de eis diſputare, gradui, ſeu gradibus hujuſmodi convenientes actus exercere, nec non omnibus aliis privilegiis, favoribus, gratiis, prærogativis, & indultis, quibus alii in aliis quibuſvis Univerſitatibus, & alibi, juxta illarum Conſtitutiones, & mores, ad gradus prædictos promoti, de jure, uſu, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt in futurum, pari modo, & abſque ulla prorſus differentia, uti, frui, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi gradus prædictos in publicis Univerſitatibus prædictis, juxta illarum mores, & conſuetudines, rite ſuſcepiſſent.

Et facultate conferendi gradus quoſcumque.

Præpoſito Generali Societatis Jeſu tribuit facultatem concedendi ſtatuta.

Nec non moderno, & pro tempore exiſtenti dictæ Societatis Præpoſito Generali, ut per ſe, vel dicti Collegii, & ſic erectæ Univerſitatis Rectorem, aut alium, vel alios deputandos, pro felici ſalubrique ſic erectæ Univerſitatis directione, ac Rectoris, Magiſtrorum, Lectorum, & aliorum Miniſtrorum, & Officialium muneribus, & functionibus, modoque, & forma docendi, & alias ſua reſpective Officia exercendi, & Scholaſticorum manutentione, quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita tamen, & honeſta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini prædicti Decretis, ac Conſtitutionibus Apoſtolicis minime contraria, edere, & promulgare, ac edita, & promulgata, pro temporum, rerum, & perſonarum qualitate, mutare, corrigere, & reformare,

mare, ſeu ulla caſſare, vel abrogare, ac alia de novo condere, edere & publicare, & ſuper illorum obſervatione pœnas ejus arbitrio imponere, ac impoſitas pœnas executioni demandare, dictique Collegii, ac ſic erecte publicæ Univerſitatis hujuſmodi Doctores, Magiſtros, Lectores, Sholaſticos, Procuratores, Bidellos, alioſque Miniſtros, & Officiales eligere, nominare, ac electos, nominatos amovere, electioneſque factas confirmare libere, & licite, ac valide poſſint, & valeant reſpective, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus.

Clauſulæ pro præmiſſorum firmitate.

Decernentes eaſdem præſentes literas ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere; ac illis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, in omnibus, & per omnia pleniſſime ſuffragari, & ab eis inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales etiam de Latere Legatos, & Sedi Apoſtolicæ Nuncios, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non dictorum Collegii, Civitatis, & Societatis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Pontif. Anno VIII. die 14. Septemb. 1747.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 14. Septembris MDCCXLVIII. Pontificatus Noſtri Anno Octavo.

D. Card. Paſſioneus.

XXXVIII.

SUPER

Abuſu libelli Repudii Converſorum a Judaiſmo ad Fidem Catholicam.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

APOSTOLICI Miniſterii munus Nobis licet immerentibus commiſſum aſſidue Nos excitat, atque impellit, ut ſolicito ſtudio, ac vigili cura, abuſus, pravaſque conſuetudines, ſi quas in Eccleſia Dei, vel hominum infirmitate, vel malitia, certo novimus irrepſiſſe; Paſtoralis Providentiæ ſolicitudine compeſcamus, congruiſque adhibitis remediis, quo citius fieri poteſt, aboleamus.

Judæi ad Fidem converſi, ſi habent Uxorem in Judaiſmo, illam quandoque repudiant.

Nuper quidem Nobis relatum eſt, certiſque probationibus manifeſto comprobatum, quod aliqui Hebræorum, qui ad Chriſtianam Fidem converſi uxorem habent renuentem Chriſtianam veritatem amplecti, minime dubitant, poſteaquam ejurata Judaica perfidia ſacro lavacro abluti ſunt, & ſolemni profeſſione ſe ad Chriſti Fidem adſtrinxerunt, reverti ſacrilego auſu ad Judæorum Caſtra, ſeu Vicum, vulgo *il Ghetto*, ibique Rabbinico ritu, Judaicis ſuperſtitionibus, damnandiſque obſervationibus, libellum repudii uxoribus concedere, vel etiam extra Judæorum domicilium, coram Notario Teſtibuſque Chriſtianis, eumdem libellum repudii uxoribus dare, ut liberam eis nubendi alteri Viro poteſtatem faciant. Moyſes quidem in Deuteronomio *cap.* 24. ita ſcriptum reliquit: *Si acceperit homo uxorem, & habuerit eam, & non invenerit gratiam ante oculos ejus propter aliquam fœditatem, ſcribet libellum repudii, & dabit in manu illius, & dimittet eam de domo*

Repudium in Veteri Teſtamento permiſſum.

ſua. Utrum vero hæc dumtaxat indulgentia quædam fuerit ad majus malum evitandum, adeout qui daret, acciperetque repudium, liber quidem a pœna eſſet, non autem a culpa; an autem diſpenſatio potius eſſet a Deo conceſſa ob cordis Hebræorum duritiam, adeout qui libellum repudii mitteret, & quæ miſſum reciperet, & a culpa, & a pœna exemptus foret, eiſque minime vetitum eſſet ad aliud matrimonium valide, ac licite contrahendum procedere, diſſident inter ſe veteres, recentioreſque Theologi, cum alii primam, alii alteram opinionem ſequantur. Verum quidquid hac de re ſit, illud certum eſt, quod Redemptor Noſter Jeſus Chriſtus Dei Filius interrogatus quid cenſeret de libello repudii, quem Moyſes permiſerat, reſpondit, ut legitur in Evangelio apud Matth. *c.* 19., & apud Marc. *cap* 10. *Quoniam Moyſes ad duritiam cordis veſtri permiſit vobis dimittere uxores veſtras; ab initio autem non fuit ſic: dico autem vobis, quia quicumque dimiſerit uxorem ſuam, niſi ob fornicationem, & aliam duxerit, mæchatur; & qui dimiſſam duxerit, mæchatur*: Sermonemque ſuum ita concluſit: *Quod ergo Deus conjunxit, homo non ſeparet*. Ex his autem verbis per legitimam conſequentiam inferunt Theologi, in præſentiarum non amplius licere Hebræis proprias uxores repudiare, neque per libellum repudii, matrimonii vinculum amplius diſſolvi, eo quod Jeſus Chriſtus illud ad ſuum primævum ſtatum redegit, nempe ad indiſſolubilitatem, non lege nova condita, ſed dumtaxat ſublata veteri indulgentia, ſeu diſpenſatione ſuper prædicta indiſſolubilitate conceſſa. Quæ cum ita ſe habeant, etiamſi repudium toleretur inter Hebræos conjuges, qui ambo in eadem Judaica perfidia permanent, certe ferri, ac tolerari nullo modo debet, ut Hebræus ad Fidem converſus, & ſacro Baptiſmate ablutus, libellum repudii uxori, quæ in Hebraica pervicacia remanet, judaico more, ac ritu concedat.

Sed in Nova Lege Gratiæ abſolute vetitum.

Hinc Pontifex decernit, quod Hebræus converſus interpellet Uxorem Hebræam.

Quamobrem ut in poſterum omnia debito ordine, & laudabili modo, ac ratione fiant, volumus, ac decernimus, ut Hebræus ad Fidem converſus, ſi uxorem Hebræam habet, eam more ſolito interpellet, an etiam ipſa converti, & cohabitare velit ſine contumelia Creatoris: Renuente autem muliere, liberum ei erit aliud matrimonium contrahere, juxta verba Beati Apoſtoli Pauli *in Epiſt.* 1. *ad Corinth. cap.* 7. *Quod ſi infidelis diſcedit, diſcedat, non enim ſervituti ſubjectus eſt Frater, aut Soror in hujuſmodi, in pace autem vocavit nos Deus*. Ut bene jam ante animadvertit clar. me. Prædeceſſor Noſter Innocentius III. in ſua Decretali, quæ incipit: *Quanto, de divortiis*.

Eaque renuente, poſſit contrahere cum Chriſtiana.

De Theologorum quæſtione, quando diſſolvatur Matrimonium infidelium ob converſionem unius e conjugibus.

Quæritur a Theologis, & Canonici juris eo Conſultis, quando ſolvatur matrimonium contractum ab Hebræo cum Hebræa, quæ ſe convertere recuſat; & quando converſus novum matrimonium cum muliere Chriſtiana, & quando Hebræus cum Hebræa contrahere poſſit: Quod ad converſum attinet, quidam volunt, præcedens matrimonium diſſolvi quoad vinculum, ſtatim ac infidelis renuit Fidem Chriſtianam amplecti, aut intra terminum, ſeu temporis ſpatium præfixum in interpellatione, quæ illi facta eſt, nullum reſponſum præbet. Alii vero putant matrimonium ſolvi, quando converſus aliud matrimonium celebrat cum Chriſtiana: Quæ opinio in præſenti communior eſt inter Theologos, & Canonici juris peritos, & in praxi eam ſequitur Congregatio Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Decretorum Concilii Tridentini Interpretum. De ſolutione autem vinculi matrimonialis, pro eo quod pertinet ad uxorem, quæ in Hebraica ſuperſtitione perſeverat, aliqui cenſent, quod ea in pœnam ſuæ perfidiæ ſemper illigata remaneat, neque aliud matrimonium contrahere valeat, donec & quouſque Maritus Chriſtianus factus vivit: Alii vero putant, nullo modo eam matrimonium celebrare poſſe, ſi Maritus converſus non adhuc ad alias nuptias tranſierit: ubi vero converſus matrimonium iniverit, permitti debere mulieri, ut idem facere poſſit, quia ſolutio matrimonii privilegium eſt conceſſum favore Chriſtianæ Fidei, quam ad Chriſtum converſus amplectitur; & ideo recte affirmari poſſe, datum eſſe directe, & per ſe fideli, indirecte vero, & per accidens infideli. Sed quidquid ſit de hujuſmodi controverſiis, quæ inter Theologos, & juris Canonici profeſſores diſceptantur; de quibus nihil Nos definire in-

Circa quam nil Pontifex ſtatuere intendit.

tendimus, ſingulas illorum ſententias eo loco, quo ſunt, relinquentes; cum Noſtra mens, & voluntas nequaquam ſit aliquid nunc definire de matrimonio, quod a muliere Hebræa contrahitur, poſteaquam nolle ſe Chriſtianæ Fidei nomen dare declaravit: Sed id ſolum Motu proprio, ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis tenore præſentium volumus, & intendimus, ac jubemus, ut cum aliquis Hebræorum Chriſtianam veritatem amplexus fuerit, non prætermittatur interpellatio mulieri more recepto facienda, an velit, nec ne, ſe ad Chriſtum convertere, dummodo tamen ex aliqua gravi cauſa, vel a Nobis, vel a Romanis Pontificibus Succeſſoribus noſtris, non cenſeatur hujuſmodi interpellatio omittenda, ut videre licet in noſtra Conſtitutione: *In ſuprema*, data die 16. Januarii anno MDCCXLV., quæ eſt CXVII. *in Tom. I.* Noſtri Bullarii; imo expreſſe vetamus, prohibemus, ac interdicimus, ne Converſi quovis tempore, & quovis modo, ſive in Judæorum domicilio, nempe *Ghetto*, Rabbinico ritu, ſive extra, coram Notario & Teſtibus Chriſtianis, libellum repudii uxoribus, quæ interpellatæ recuſant ſe convertere, aut, omiſſa vigore diſpenſationis ejuſmodi interpellatione, quia ex probabili conjectura creditum eſt, minime ſe ad Chriſti Fidem converſuras, dare, ſcribere, aut mittere audeant, & poſſint.

Sed ſolum ſtatuit, ut ſupra.

Pœnæ contra delinquentes.

Et quoniam ut plurimum contingit, ut leges debitam executionem non conſequantur, niſi Sanctio pœnalis contra eas traſgredientes accedat; hac Noſtra in perpetuum valitura Conſtitutione, motu, ſcientia, ac poteſtate pari mandamus, ac præcipimus, ut omnia Tribunalia, ac Judices competentes, habita notitia, aliquem ex Hebræis converſis, poſt ſuſceptum Baptiſmum, libellum repudii intra ipſum Judæorum domicilium, Rabbinicis ſuperſtitionibus adhibitis, uxori non converſæ dediſſe, ſtatim in eum ſine ulla cunctatione, tamquam in Judaizantem, ſolitis pœnis animadvertant; & inſuper contra ipſam Judæorum Univerſitatem in caſu prædicto procedant manu regia mulctam ab ea exigentes centum ſcutorum aureorum, cujus tertia pars in præmium accuſatori tribuatur, quod vero ſupereſt, conceſſum, & addictum ipſo jure per hanc Noſtram Conſtitutionem intelligatur Piæ Domui Catechumenorum in illis Civitatibus, in quibus ea reperitur, ubi autem hujuſmodi Catechumenorum Domus non extat, remaneat liberæ diſpoſitioni Epiſcoporum, & Ordinariorum, ut eam pecuniam pauperibus Chriſtianis pro eorum arbitrio, & conſcientia diſtribuant. Sin autem ad Tribunalium, ſeu Judicum competentium cognitionem pervenerit, quod Converſus libellum repudii extra Judæorum domicilium, ſeu *Ghetto*, dederit coram Notario, & Teſtibus Chriſtianis, pari modo eum tamquam Judaizantem debita pœna afficiant, minori tamen, qua plecti debet, qui intra ipſum *Ghetto* Rabbinicis ſuperſtitionibus libellum repudii ſcripſerit. Item procedatur contra Notarium Chriſtianum, & dictam Hebræorum Univerſitatem, ſine cujus ſcientia, & procuratione hujuſmodi damnabilia negotia non tranſiguntur, & pro rata parte mulctentur centum ſcutis aureis, exibendis, diſtribuendis, applicandiſque, ut ſupra dictum eſt; tum etiam Teſtes Chriſtiani pœna arbitraria, etiam corporis afflictiva, pro prudenti Judicum arbitrio puniantur. Præterea, etſi libellus repudii, juxta hebraicum morem, ac ritum, ſolum a Marito uxori mittatur, non autem permiſſum ſit uxori, ut illum Marito præbeat, nihilominus, quia nobis compertum eſt, eſſe aliquos, qui exiſtimant etiam a Muliere Marito dari poſſe, ut omni in futurum dubitationi, ac quæſtioni, quæ exoriri poſſet, occuramus, hac Noſtra præſenti volumus, ac declaramus, ut omnia, & ſingula, quæ a Nobis ſuperius de marito ad Fidem converſo, remanente ejus uxore in Judaica ſuperſtitione, diſpoſita ac ſtatuta ſunt, etiam in caſu uxoris ad Chriſtum converſæ, remanente marito in infidelitate, locum omnino habeant, atque obtineant, & ab omnibus ſerventur, & cuſtodiantur.

Declarat, quod dictum eſt de Marito erga Uxorem, intelligendum eſſe etiam de Uxore erga Maritum.

Derogatio contrariis.

Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis, dictis Hebræis, eorumve Univerſitatibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, decretis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, etiam ſæpius approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam alias pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio habenda, ſeu quævis alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, nec non formas, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis quoad reliqua in ſuo robore permanſuris, ad effectum præmiſſorum, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Volumus autem præſentes Literas ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, in Acie Campi Floræ, atque in Platea, quæ Judæorum nuncupatur, per Curſores Noſtros publicari, earum exemplis inibi affixis, & dimiſſis, ac poſt hujuſmodi publicationem, & elapſum terminum ſuperius præſcriptum, cunctos, & ſingulos, quos concernunt, perinde arctare, atque afficere, ac ſi eorum cuilibet perſonaliter intimatæ fuiſſent, illarumque exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo Perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem in judicio, & extra illud haberi, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Publicationem præſentium decernit.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc noſtræ voluntatis, inhibitionis, præcepti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Sanctio pœnalis.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, decimoſexto Kalendas Octobris, Pontificatus Noſtri Anno VIII.

Dat. Pont. Anno VIII. die 16. Sept. 1747.

D. Card. Paſſioneus.
J. Datarius.
VISA DE CURIA.
N. Antonellus Pro Abbreviator.
J. B. Eugenius
Loco ✠ Plumbi.
Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Public. die 30. Septembris ejuſdem Anni.

DE ÆDIFICIIS, XXXIX.

De Jure congrui in Civitate Centumcellarum, ejuſque Suburbiis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Centumcellas Civitatem Noſtram ſuperioribus menſibus Nos contulimus, ut Cives illos Nobis temporaliter Subditos conſpectu Noſtro ſolaremur, quod tamen perbreve paucorum dierum ſpatium, quo ibi morati ſumus, a curis Apoſtolicæ ſervitutis Nobis impoſitæ vacuum eſſe non ſivimus; inter cætera enim reſpondimus Conſultationibus nonnullorum Venerabilium Fratrum Noſtrorum Epiſcoporum, atque etiam dilecti Filii Sigiſmundi Vicarii Generalis Zagrabien de quartis nuptiis apud Græcos initis, irritæ, ne, an validæ eſſent; aliaque plura Pontificalis ſolicitudinis munera obivimus. Siquidem Paſtoralis Officii Nobis cælitus demandati, Nos ipſius Tyreni maris adſpectus admonebat. In memoriam enim Noſtram redibat, apud Oſtia Tyberina Beatum Auguſtinum magnum Eccleſiæ lumen, dum ſe poſt longi itineris laborem navigationi inſtaurat, cum Sancta ejus Matre paulo ante quam migraret ad Deum, de Divinæ contemplationis dulcedine, & de cæleſtis Patriæ jucunditate colloquentem, in deliciis Domini diem ſuaviſſime tranſegiſſe; in hujus maris littore Marcum Minutium Felicem, vindemialibus feriis, dum a Foro vacabat, egregium illum Dialogum pro Chriſtiana Religione adverſus Gentilium calumnias inter Cæcilium, & Octavium medium ſedentem diſceptationis arbitrum audiviſſe, & ſcripſiſſe: demum hujus maris Inſulas innumeros propemodum

Exordium ab acceſſu Pontificis ad Centumcellas.

Ubi curis non fuit vacuus.

Et ex aſpectu illius Littoris varia, ipſius mente digna, ei meditanda occurrerunt.

Dei

Dei Servos pro Chriſti nomine egentes, vexatos, afflictos, verbera & carceres expertos, vinculis & ludibriis onuſtos, expulſos, ejectos, & quibus dignus non erat mundus, excepiſſe, & in ſinu ſuo foviſſe quodammodo, & amplexos eſſe. Decet autem, ut adventus Noſter in eam Urbem Paterno non deſtituatur beneficio, & Pontificiis gratiis, ac favoribus non careat, quo benevolentiæ Noſtræ memoria apud illos Cives gratior, & diuturnior benignitate Apoſtolica reddatur.

Acceſſus Pontificis ad illam Civitatem aliquod ei afferre debet beneficium.

Expoſitio pro parte dictæ Civitatis ſuper mala conditione ejus domorum tunc facta.

Nuper autem dilecti Filii Populus, & Incolæ dictæ Civitatis Centumcellarum Nobis exponi fecerunt, quod cum die tertia menſis Octobris anni proxime præteriti duæ parvæ domunculæ nocte ex improviſo concidiſſent, earum ruinis oppreſſi, quod non ſine animi Noſtri dolore audivimus, duodecim homines ſunt: Hujuſmodi gravis infortunii nuncio delato ad Congregationem Venerabilium Fratrum Noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Conſultationibus negotiorum Status Eccleſiaſtici præpoſitam, eadem Congregatio juſſit Gubernatori, ut Domus omnes prædictæ Urbis viſitari, & recognoſci, eaſque deſcribi eo ſtatu, ac conditione, qua reperirentur, curaret. Electis autem duobus Magiſtris Cœmentariorum, & duobus ejuſdem Urbis Civibus, omnia, quæ præcepta fuerant, probe, ac diligenter executioni demandata ſunt, & totius Civitatis deſcriptio accurate confecta Congregationi prædictæ exhibita eſt: Ex ea autem deſcriptione, ſeu relatione, ſubjungebatur, evidenter conſtare, Centumcellenſem Civitatem plurimis abundare domibus parvis, veterinis, ruinoſis, male materiatis, rimiſque fatiſcentibus, jam prope collabentibus, fulcimentiſque ſubnixis, quæ informem Civitatis aſpectum, aerem inſalubrem, & incolatum, atque habitationem ingratam, atque injucundam efficiunt, neque hujuſmodi publico malo, atque incommodo novis conſtruendis ædificiis remedium aliquod afferi poſſe: Nam contractus emptionum & venditionum, ob obſtinatam Dominorum renuentium vendere voluntatem, aut avaritiam plus juſto diſtrahere volentium, vel ob hypothecas, oppignorationes, Canones, Fidei commiſſa, aliaque hujuſmodi vincula, & onera iiſdem domibus impoſita, difficillimi maximeque periculoſi redduntur: Propterea humiliter Nobis ſupplicare, ut Apoſtolica Noſtra Indulgentia, & ſuprema auctoritate, eorum neceſſitatibus proſpicere, ac ſubvenire dignaremur.

Cui remedium afferri nequit, ob difficultates, quæ in contractibus emptionum, & venditionum inveniuntur.

Pontifex ſupplicationibus Civitatis annuere intendit.

Nos igitur, cum ſuperius expoſita Nobis ipſis probe perſpecta, & plane cognita ſint, ſupplicationibus hujuſmodi benigne inclinati, volentes ea, quæ ad prædictæ Civitatis ornatum, ſalubritatem aeris, ac Populi, & Incolarum prædictorum commodum, & incolumitatem conducunt, paterna Noſtra Providentia efficaciter procurare, exemplo Prædeceſſorum Noſtrorum Alexandri VI., Pii IV., Gregorii XIII., & Sixti V., qui in ſuis reſpective Conſtitutionibus pro hac Alma Urbe plura ſtatuerunt, quæ Nobis a jure, & æquitate minime aliena, ſed maxime conſona, & dictæ Civitatis Centumcellarum ampliandæ, ornandæque apta, & neceſſaria viſa ſunt, diſponere, ac ordinare conſtituimus.

Et propterea mandat, ut ſingulis annis Ædificia illius viſitentur.

Itaque præſenti hac Noſtra in perpetuum valitura ſanctione, motu proprio, ex certa ſcientia, & de poteſtatis Noſtræ plenitudine ſtatuimus, ac decernimus, ut Gubernator præfatæ Civitatis Noſtræ Centumcellarum pro tempore, cum ædificiorum, viarumque Magiſtris duobus, vel tribus, quolibet anno vel triennio, publici Conſilii decreto eligendis, cum duobus peritis Architectis, ſeu Fabris Murariis ejuſdem Civitatis, ſingulis annis intra tres menſes æſtivos, univerſam Civitatem, quemadmodum hoc vertente anno juſſu præfatæ Congregationis ſuper conſultationibus Status Eccleſiaſtici peractum eſt, circumeat, viſitet, atque inſpiciat, & ubi in viſitatione hujuſmodi ſingulis annis aliquas domos ruinoſas, vel ex parte collapſas, aut omnino dirutas, locave aperta viis publicis hærentia eſſe cognoverit, ſolicite curet, ne laceræ, atque inhabitatæ domus, interruptaque ſpatiis viarum interjacentibus domorum ſepta Urbi deformitatem, atque incommoditatem afferant, eas celeriter de novo conſtrui, aut reſarciri. Quare quoſcumque earum domorum Dominos, ad inſtantiam dictorum Magiſtrorum Viarum, debitis pœnis propoſitis, cogat coram publico Notario in actis intra terminum unius menſis declarare, an velint domus hujuſmodi dirutas, vel ruinam minitantes vel apte inſtaurare, vel rurſus ædificare; areas vero aliaque loca hujuſmodi operta ab iiſdem poſſeſſa, an velint in eis nova ædificia conſtruere, an muro ſaltem claudere, ſi locum, ſeu ſpatium prædictum ad novum ædificium conſtruendum minime ſufficere, aut idoneum eſſe idem Gubernator cenſuerit, murumque ipſum ad eam altitudinem, quæ proxima ædificia, proximoſque muros æquet, vel ad aliam, quam ipſe, ex conſilio prædictorum Viarum Magiſtrorum præſcripſerit, attolere: Si autem dicti Domini, & poſſeſſores intra præfatum ſpatium modo prædicto ſe ad reſtaurandum, vel de novo ædificandum promptos, ac paratos eſſe declaraverint, idem Gubernator pro tempore alium terminum duorum menſium præſtituat, intra cujus ſpatium arenam, calcem, lapides, cæmenta, aliaque hujuſmodi ad ædificationem neceſſaria conquiſita, & parata habeant & deinde tertium terminum novem, vel plurium menſium, juxta qualitatem reparationis, ſeu novæ ædificationis faciendæ, ex conſilio dictorum peritorum, & Magiſtrorum Viarum, aſſignet; intra quod neceſſariam reparationem, ſeu novam ædificationem abſolvere, ac perficere debeant ſub pœna, in caſu contraventionis, amittendæ domus, vel areæ, vel ſpatii prædicti, quod ſtatim ſine ulla dilatione, omnique beneficio purgationis moræ excluſo, ipſo jure ſtatim addictum, & adjudicatum Cameræ Noſtræ Fiſco cenſeatur, non obſtantibus quibuſcumque fidei commiſſis, primogenituris, inveſtituris, donationibus, pactiſque ſuccedendi, aliiſque juribus, & oneribus hujuſmodi; Eaſdem vero domos, areas, vel ſpatia, ſtatim ac adeptus eſt, debeat Fiſcus Noſter aliis vendere, & concedere, qui ad eas apte reſtaurandas ſeu de novo ædificandas, oblatis fidejuſſoribus, ſeu data idonea cautione, aliiſque obſervatis inferius reſpectu emptoris ſub haſta præſcribendis, ſe obligaverit.

Interpellando earum Dominos.

Alias devolvantur ad Fiſcum, qui illas ſub onere novæ ædificationis vendat.

Conſulit tamen Dominorum conſtruere volentium indemnitati.

Ad conſulendum vero maiori Dominorum commoditati, ſeu facilitati pro dictis reparationibus faciendis, vel novis ædificiis conſtruendis, volumus, & mandamus, ut quicumque illis pecuniam ad dictum effectum dederit, prælatio ei ſuper dicta domo reſtaurata, vel novo ædificio conſtructo, ante omnem alium Creditorem cuicumque juri, hypothecæ, anterioritatis, vel titulo dotis, fidei commiſſi, reſervationis dominii vel alio quocumque quantumvis privilegiato, vel privilegiatiſſimo innixum, & ſuffultum, omnino competat, dummodo tamen pecunia prædicta depoſita in Monte Pietatis cum ordinibus ab ipſo Domino domus ædificandæ, vel reſtaurandæ, & ab ipſo pecuniæ datore, & ab uno ex Magiſtris Viarum ſubſcriptis, in præfatam reſtaurationem; ſeu novam ædificationem, vere converſa, & erogata fuerit.

Secus ſi renuant.

E diverſo autem, ſi Dominus domus, ſeu areæ prædictæ, intra primum unius menſis terminum, in actis voluntatem ſuam reſtaurandi, aut ædificandi non declaraverit, Gubernator pro tempore, ſolitis propoſitis edictis, intra terminum alterius menſis ad venditionem ejuſdem domus, ſeu areæ deveniat, eamque plus licitanti, majuſque pretium offerenti addicat, eamque, omnibus aliis oblatoribus præferendum decernat; ſi autem plures fuerint ejuſdem pretii Oblatores; tunc, & in eo caſu dumtaxat, is præ omnibus obtineat, qui rei particeps, & conſors fuerit; poſt hunc vicinus, & inter plures vicinos, qui magis indiget, vel qui vicinus eſt pluribus partibus, inter cæteros vero, qui plus, quique ad majorem Civitatis ornatum, & commoditatem publicam ædificare voluerit, judicio ejuſdem Gubernatoris, ex conſilio dictorum Magiſtrorum Viarum, præferatur. Is autem, qui licitatione vicerit, & adjudicationem domus, ſeu areæ ſub haſta venditæ obtinuerit, teneatur integrum pretium, ſeu pecuniam deponere in Monte Pietatis ad eam inſumendam in emptionem tot Locorum Montium non vacabilium, ſive unius, aut plurium cenſuum cum Locis piis, ſeu Communitatibus Status Eccleſiaſtici contrahendorum, quæ Loca Montium non vacabilia: ſeu cenſus, perpetuo ſubjecta, & illigata remaneant iiſdem vinculis fidei commiſſi, inveſtituræ, hypothecæ, aliorumque onerum cujuſcumque conditionis, & qualitatis, quibus antea domus vendita obnoxia erat; adeo ut domus illa ab omni quocumque onere, præterquam ab annuo Canone, cui forte ſubjecta eſſet favore Domini directi, libera, & exempta in Emptorem, ejuſque Succeſſores pertranſeat.

De gradibus prælationis quoad emptores ſub haſta.

Quid in Edictis ſubhaſtationis expreſſe caveri debeat.

In hujuſmodi autem publicis auctionibus, & venditionibus ſub haſta faciendis, illud etiam palam edicatur, quod auctione, ſeu ſubhaſtatione peracta non amplius ad efferendum, quicumque alius fuerit, admittetur, ſive pupillus, ſive minor, ſive mulier, ſive Eccleſia, ſive Locus Pius, ſeu alia quęcumque Perſona, quæ ex quavis cauſa, vel titulo, etiam fundato in jure communi, aut ſtatuto municipali, & quantumvis privilegiato, & privilegiatiſſimo, vel etiam ex pacto, & conventione expreſſa, ſe omnibus aliis præferri intendat, ut a litibus, & controverſiis, quæ hinc exoriri poſſent ſuper prælatione hujuſmodi, celeris dirutarum domuum reſtauratio, ſive ædificatio non retardetur. Propterea illud etiam in publicis auctionis, ſeu ſubhaſtationis Edictis aperte exprimatur, & declaretur, quod major Oblator, ſeu is, cui domus, vel area ſub haſta poſita addicetur, non ſolum tenebitur integrum pretium oblatum, cum ſupradictis vinculis, apud Ædem Sacram deponere, ſed ulterius debebit in actis, oblata idonea fidejuſſione, ſeu cautione, a Magiſtris Viarum eorum periculo approbanda, ſe obligare inſtituendi ſtatim, & ſine ulla mora reparationem, ſeu novam ædificationem domus, ſeu areæ in auctione emptæ, eamque abſolvendi, & perficiendi intra alium terminum octo, vel plurium menſium, juxta qualitatem ædificationis, ſeu reparationis faciendæ, a Gubernatore pro tempore ex conſilio Magiſtrorum Viarum determinandum, ſub pœna in caſu contraventionis confiſcationis ejuſdem domus, ſeu areæ, & alterius quingentorum aureorum, applicandorum ſimiliter Fiſco ad effectum deponendi in Monte Pietatis, & erogandi in reſtaurationem, ſeu ædificationem ejuſdem domus, ſeu areæ, abſque eo quod in alium uſum ex quacumque urgenti, & urgentiſſima cauſa converti poſſint.

De facultate Magiſtrorum Viarum quoad formas Ædificiorum.

Ut vero ex reſtaurationibus, ſeu novis ædificiis conſtruendis majus ornamentum Urbi, nullum vero detrimentum publicis viis, & Foris, ſive Urbis munitionibus proveniat, munus ſit Magiſtrorum Viarum diligenter curare, ut nova ædificia apto modo, ac forma fiant, & ſi opus fuerit, per ipſos Viarum Magiſtros ad vias dirigendas, informeſque ſitus tollendos præſcribitur locus jaciendis fundamentis novi ædificii, juſſu tamen, & decreto Gubernatoris pro tempore, eo modo, ratione, & forma ab ipſo Gubernatore ante approbanda, quod magis, ſine damno tamen ac præjudicio Dominorum domuum, aliorumque ædificiorum, pulchritudini, & commoditati Civitatis conſulatur.

Inſuper indulget Eccleſiis & Locis piis, ut in Suburbiis Centumcellarum ædificando, in evidentem Eccleſiæ utilitatem pecuniæ inveſtimentum cedere cenſeatur.

Ulterius ut eadem Civitas Noſtra Centumcellarum populi multitudine, & Incolarum frequentia augeatur, quia brevi, & anguſto murorum ſpatio circumdatur, ad ejus Suburbia inhabitanda, noviſque ædificiis replenda, non ſolum temporali Ditioni Noſtræ ſubditos, ſed etiam exteros paternis favoribus, & gratiis invitare decrevimus. Quod igitur promptius alacriuſque ad ædificandum, habitandumque in Suburbiis præfatæ Civitatis Noſtræ omnes cujuſcumque gradus, & conditionis alliciantur, & provocentur: Motu proprio, ſcientia, & poteſtate ſimili, tenore præſentium concedimus, & indulgemus, ut omnibus Eccleſiis, & Locis Piis, aliiſque quibuſcumque qui penes quamcumque idoneam perſonam, aut Ædem Sacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum ſtabilium, & in evidentem utilitatem convertendi depoſitas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in præfatis Suburbiis exiſtentium ædificationem impendere poſſint, & pecuniæ hoc modo collocatæ & impenſæ, in evidentem utilitatem ipſarum Eccleſiarum, & Locorum Piorum aliorumque ad ſimilia obligatorum ceſſiſſe, & cedere cenſeantur.

Habitantes in Suburbiis, ratione Debiti extra Statum contracti cum Perſona non ſubdita moleſtari nequeat.

Inſuper eiſdem motu, auctoritate, & ſcientia, præſentiumque tenore præcipimus, & mandamus, ut ii, qui domos, ſeu ædificia in dictis Suburbiis conſtituta pro tempore habitabunt, ratione æris alieni, aut cujuſvis contractus, obligationis, inſtrumenti etiam juramenti, etiam ſub Cameræ Apoſtolicæ, vel alia quavis forma, & conceptione verborum, extra tamen Loca Ditioni Noſtræ Eccleſiaſticæ in temporalibus ſubjecta initi, & celebrati, ſeu contracti; cum exteris tamen, non autem cum temporali Noſtræ ditioni ſubditis; quamdiu ædificia, vel domus hujuſmodi inhabitabunt, vigore mandati hujuſmodi Judicis, vel Tribunalis, vel in perſona, vel in rebus, ſeu mobilibus in iiſdem domibus, ſeu ædificiis, quas incolunt, exiſtentibus, moleſtari minime poſſint, nec debeant; utque eædem domus, ſeu ædificia de novo inſtruenda in generali obligatione bonorum in quovis contractu, & inſtrumento quovis modo, & quavis obligatione munito, dummodo tamen contractus, & inſtrumentum prædictum ſit favore exteri, non autem ſubditi Noſtri, & ſimul ſit extra Statum Noſtrum Eccleſiaſticum ſtipulatum, & peractum, adeo ut ſi una ex dictis duabus conditionibus deficiat, hujuſmodi privilegium nullo modo locum habeat, hypothecæ, & cuicumque alii juri, & obligationi ſimili nunquam ſubjecta, & obnoxia habeantur. Inſuper ut præfatæ domus, & ædificia quæcumque, per quoſvis in prænominatis Suburbiis ædificata, vel in futurum ædificanda, ex quocumque crimine, & delicto quantumvis gravi, criminibus tamen Divinę, & humanę Majeſtatis læſæ tantum exceptis, in Fiſcum redigi, ſeu confiſcari nequeant, ſed eorum Dominis, vel in eis jus habentibus, ipſorumque Succeſſoribus, perinde ac ſi delicta non commiſiſſent, firma & illęſa remaneant.

Neque domus in dictis Suburbiis ædificatæ Fiſco adjudicari queant.

De jure appocii tam in Civitate, quam extra.

Pro domibus autem, & ædificiis aut novis conſtruendis, aut veteribus ampliandis, tam in prædictis Suburbiis, quam in ipſa Civitate Centumcellarum, liceat cuicumque quovis muro ſibi propinquo libere uti, eique tigna, lapides, aliamque materiam ædificii ſui, totumque ipſum ædificium injungere, atque annectere, etiamſi murus is ad vicinum ſuum totus pertineat, perſoluto tamen ejuſdem muri dimidio pretio, ad eam æſtimationem, quam duo periti, quorum ſingulos ſingulæ partes elegerint, vel illis diſcordibus, tertius, quem ex officio dictus Gubernator deſtinaverit.

Intercapedines primo ædificantis ſint.

Et ſi inter duas domos anguſta aliqua ſemita, ſeu angiportus, vel intercapedo trium circiter non amplius palmorum interſit, liceat ei, qui primus in altera earumdem domorum ædificare cœperit, habita tamen ab ipſo Gubernatore ex conſilio Magiſtrorum Viarum licentia, totum ubi anguſtum illud ſpatium, ſive intercapedinem, nullo perſoluto pretio, dummodo luminibus vicini non officiat, occupare, ac domui ſuæ adjungere, domumque ad vicini murum ducere, muroque, ut ſupra dictum eſt, communiter uti.

Forma ſervanda in venditione Favore Tertii, in excluſionem vicini in caſu ſpontaneæ venditionis.

Si autem aliqua domus, ſive fundus, aut ſolum in iiſdem Civitate, & Suburbiis, volente ſuo ſponte Domino, vendendum erit, teneatur venditor perquirere a vicinis, quotquot erunt, qui rem aliquam immobilem illi contiguam habuerint (etiamſi ſempturos nullo modo antea profeſſi ſint) an aliquis eorum velit rem vendendam emere, eiſque pretium, atque omnia pacta, & conditiones, quibus cum alio vere, omnique procul fictione contraxit, intimare: quo peracto, jurent tam venditor, quam emptor apud acta publici Notarii, venditionem de hujuſmodi re jam factam, & intimatam eſſe veram, & in ea, ejuſque pretio non interceſſiſſe dolum, fraudem, aliquamve ſimulationem: ſi autem vicini prædicti ſe eiſdem pretio, ac pactis, & conditionibus empturos non permiſerint, præſentes ſcilicet intra quindecim dies, abſentes vero inter triginta a die præſtitorum hujuſmodi juramentorum, vel ſi tam præſentes, quam abſentes intra alios quindecim dies ab hujuſmodi declaratione, & promiſſione, ſi fiat, omnia juxta ea, quæ in venditione intimata continebuntur, non præſtiterint, pretiumque ſi quod in illa ſolutum fuerat, non perſolverint, & de ædificando ibi ad certam ſummam, certumque tempus, ac ſub certa pœna, prout ab eodem Gubernatore præſcriptum fuerit, ſe non obligaverint, illis poſthabitis, venditio cuicumque alii facta maneat, & rata ſit; e contrario autem ſi ſuperius ſtatuta neglecta, ac prætermiſſa fuerint, venditio irrita, ac nulla habeatur, nullumque jus emptori tribuat, & quoad illum omnino pro infecta ſit, ſi vicini intra annum a die, quo illam reſciverint, ſe oppoſuerint.

De actione inquilini ædificare volentis.

Eadem omnia, & in Inquilino locum habeant, cum domus, volente Domino, venalis erit, videlicet ut etiam ipſius domus Inquilino, ſi quis erit, perquiſitio, & intimatio fiant modo prædicto, ipſeque ſi emere voluerit, tum intra eoſdem terminos, tum deinceps, eadem faciat, quę vicini facere debent, excepta dumtaxat oblatione, & obligatione de ædificando. Etenim inter Inquilinum, & vicinos cadit diſtinctio, ut volentibus ædificare vicinis, Inquilini nulla ratio habeatur, ſed tantum vicinorum. At illis non

Anno 1747.

promittentibus ædificare, Inquilino, etiamſi ædificaturus non ſit, idem jus in emptionem competat, quod vicinis, ſi ædificare vellent, ſecundum prædicta competeret.

Quid ſervandum in concurſu duorum vicinorum emere volentium in caſu ſpontaneæ venditionis.

Verumtamen quando in caſu prædicto ſpontaneæ venditionis duo vicini fuerint, quorum ædificiis vendenda res opportuna exiſtat, & propterea illam ſibi quiſque ex hac Conſtitutione vendi poſtulet, is obtineat, qui magis illa indiguerit, aut ſi uterque æque indigeat, inter utrumque dividatur, quatenus utrique commoda portio tribuatur. At ſi hujuſmodi portiones utrique forent inutiles, tota illi detur, cujus ædificio a pluribus partibus, vel alias magis adheſerit; ſi vero alteri tantum diviſio inutilis futura ſit, nihil illi, ſed tota alteri detur. Quod ſi nulla fuerit ædificantium indigentia, is præferatur, qui magis fuerit vicinus; vel in vicinitate pari, is, qui majora ædificia, quæque magis ad commoditatem, & pulchritudinem Civitatis conferunt, judicio ejuſdem Gubernatoris, ut ſuperius de venditione ſub haſta ſtatutum eſt, conſtruere promiſerit.

Facultatem tribuit Gubernatori affrancandi Domus, & ſolum.

Præter ſupradictos autem vicinitatis caſus, ſi quis domum, aliumve fundum, aut ſolum, in emphytheuſim, aliumve titulum, perpetuo, vel ad unius, aut plurium perſonarum vitam, pro annuo Canone, aliave reſponſione conceſſam habeat, ibique ædificare velit, & ſe ad ædificandum, ædificiumque perficiendum intra terminum, modo, & forma ſuperius expreſſa ei præſcribendum, obligaverit, liceat eidem Gubernatori, eo petente, domum, fundum, aut ſolum hujuſmodi, ab ejus directi Domini, licet nolentis, proprietate, dominio, ac jure, nec non a Canonis, ſeu reſponſionis præſtatione eximere, & liberare, alia re ſtabili prius conſtituta, pretii, commoditatis, redditus, ac bonitatis, ſaltem paris, quæ loco illius liberatæ ſit, quoad omnia; & ad eumdem directum Dominum ratione proprietatis, dominii, devolutionis, & alias cujuſcumque juris, & oneris, eiſdem modo & forma, pertineat, quibus illa pertinebat, translato quoque ad iſtam hujuſmodi Canone, ſive reſponſione, cum augumento quintæ illius partis, & inſuper præſtita idonea cautione, & etiam facta per illum, qui ædificaturus eſt, obligatione omnium ſuorum bonorum, tum quod res, in quam facta eſt hujuſmodi translatio, libera eſt, tum etiam de evictione, in ea forma, qua in hac Romana Urbe præſtari ſolet.

Præmiſſa de quibuſcumque bonis, etiam Eccleſiaſticis, intelliguntur.

Quæcumque autem ſuperius ſtatuta ſunt de prædiis urbanis, ſeu domibus, ædificiiſque dirutis, ſeu ruinoſis, areis, locis, aut ſponte, aut coacte vendendis, vel etiam a directis Dominis liberandis, ea locum omnino habeant, etiamſi ad Eccleſias, ad cujuſvis ordinis Monaſteria, & etiam Mendicantium domos, aliaque loca Religioſa, necnon Hoſpitalia, Sodalitateſque, aut Confraternitates, cæteraque Pia Loca pertineant, dummodo neque contigua Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Religioſiſque, ac Piis Locis hujuſmodi, neque intra illorum ſepta conſiſtant; ſive ſint laicalia, & cuicumque fideicommiſſo, ſubſtitutioni, ſucceſſioni, vel diſpoſitioni obnoxia; & tam hæc laicalia, quam illa Eccleſiaſtica eorum, qui illa reliquerunt, ſeu dederunt, ultima, vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocumque onere gravata.

Gubernator Civitatis ſuper hiſce ſummarie cognoſcere debet.

Ad ſupradicta autem omnia & ſingula facienda, & exequenda, & in illis, & pro illis ſummarie, & ſimpliciter, & de plano, ſolaque veritate inſpecta procedendum, plenam liberamque auctoritatem, & poteſtatem dicto Gubernatori pro tempore, de conſenſu tamen Cardinalis Præfecti Congregationis prædictæ ſuper conſultationibus negotiorum Status Eccleſiaſtici in Eccleſiaſticas Perſonas, eidemque Gubernatori ex conſilio præfatorum Magiſtrorum viarum in Laicas, de eadem Poteſtatis plenitudine, præſentis Conſtitutionis auctoritate, tribuimus & demandamus.

Et in caſu controverſiæ illa in partem majoris civitatis ornatus decidi debeat.

Decernentes eadem omnia, & ſingula, quæ ſupra ſtatuta ſunt, ſi quando in aliquo caſu de eorum ſenſu controverſia contingit, in eam partem interpretanda eſſe, quæ ad Urbis ornatum magis facere videbitur; ac ſemper, & ubique ſive in judicio, ſive extra judicium, favorabilia cenſeri. Et ita ab omnibus Judicibus, etiam Palatii Apoſtolici Auditoribus, & Cardinalibus, ſublata quavis aliter interpretandi, & judicandi poteſtate interpretari, &

Sublata aliter judicandi facultate.

judicari debere; Et ſi ſecus fiat, fore irritum, & inane.

Pont. A. VIII.

Derogat. contrariis.

Non obſtantibus præmiſſis, ac felicis recordationis Symmachi, & Pauli II. de rebus Eccleſiæ non alienandis, aliiſque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, legibus etiam Imperialibus, dictæque Urbis, atque Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Locorum Religioſorum, ſive Piorum, Ordinumque, quorum bona hujuſmodi fuerint, ſtatutis, & conſuetudinibus, nec non teſtantium voluntatibus, aliiſque diſpoſitionibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, & Literis Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & Locis, eorumque Superioribus, Capitulis, & Conventibus, aliiſque quibuſcumque conceſſis, & quibuſvis aliis Sedis Apoſtolicæ indulgentiis, per quæ præſentium executio, & per eas tributæ juriſdictionis explicatio poſſet quomodolibet impediri, vel retardari; quibus omnibus, eorum tenores pro plene, & integre expreſſis habentes, de poteſtatis plenitudine prædicta derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc noſtræ ordinationis, conceſſionis, præcepti, indulti, ſtatuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. Pont. Anno VIII. die 30. Sept. 1747.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, pridie Kalend. Octobris; Pontificatus Noſtri Anno VIII.

Pro D. Card. Paſſioneo.
Joannes Florius Subſtitutus.
J. Datarius.
Visa de Curia.
N. Antonellus Pro-Abbreviator.
J. B. Eugenius.
Loco ✠ Plumbi.
Regiſtrata in Secretaria Brevium.

DE JURISDICTIONE — XL.

Epiſcopi Spirenſis in Eccleſiam Collegiatam Beatæ Mariæ Virginis *in Bruchſal*, ejuſque Capitulum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontifex Prædeceſſorum morem ſequutus, Auditorum Rotæ conſilio utitur.

CAUSARUM Palatii Apoſtolici Auditorum Collegium, quod vulgo Rotam Romanam vocant, ex duodecim Viris, Juris Civilis, & Canonici ſcientia æque, ac probitate inſignibus, & e diverſis terrarum Orbis partibus in hanc Almam Urbem accitis compoſitum, Romani Pontifices Prædeceſſores Noſtri ſummo ſemper in honore habuerunt, eoſque in rebus arduis quandoque conſulere, & eorum opera, atque induſtria in Cauſis eorum ſe cognoſcendis uti quoque conſueverunt. Nos igitur in eadem Beati Petri Cathedra Divino conſilio collocati, Noſtrorum Prædeceſſorum exempla ſequi, eorumque veſtigiis inſiſtere cupientes, quæ probe, recteque ab iiſdem Prædeceſſoribus conſtituta, diuque retenta ſunt, ſervare, ac cuſtodire, quantum in Nobis eſt, temporumque, ac rerum conditio ſinit, ſummopere ſtudemus, atque ſatagimus. Itaque quatuor ab hinc annis veterem controverſiam, quæ ab antiquiſſimo tempore intercedebat inter Epiſcopum Converſanum ex una, ac Magnum Magiſtrum, & Fratres Milites Militiæ Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani ex altera Partibus, ad Noſtram cognitionem revocavimus, & juribus utriuſque Partis mature perpenſis, adhibitis inſuper in conſilium dilectis Filiis prædictis Cauſarum Palatii Noſtri Auditoribus coram Nobis ea de Cauſa congregatis, eorumque ſententiis auditis, ſupremo judicio Noſtro decidimus, ac definivimus, ut videre licet in Noſtri Bullarii *Tom. I. Conſtitut. 76.*

Pont. A. VIII.

Eorum ſententias exquirit in Cauſa Spirenſ. prætenſæ Exemptionis.

Id ipſum nuper agendum duximus in Cauſa, quæ vertebatur inter dilectos Filios Canonicos, & Capitulum Eccleſiæ Collegiatæ Odenheimenſis in Bruchſal. ex una, & Dilectum Filium Promotorem Fiſcalem Curiæ Epiſcopalis Spirenſis ex altera Partibus, quam ad Noſtram cognitionem a quocumque Tribunali avocatam, poſteaquam Advocatos, utriuſque Partibus Jure tam voce, quam ſcripto tuentes; audivimus, Apoſtolica, aliaque Privilegia, atque Diplomata, cæteraque omnia per Nos ipſos accurate inſpeximus, & interiora Cauſæ rimati ſumus, rogatis eorumdem dilectorum Filiorum Palatii Noſtri Auditorum ſententiis, ad parcendum litigantium expenſis, & conſulendum paci, & concordiæ Eccleſiarum, quæ hujuſmodi litibus, & controverſiis non paulum interturbatur, interpoſito ſupremo Judicio Noſtro, & auctoritate Apoſtolica, modo, & forma inferius a Nobis exprimendis, terminare voluimus.

Collegiata Odenheimenſis origo & vices.

Monaſterium in loco Odenheim Diœceſis Spirenſis a Brunone Archiepiſcopo Trevirenſi fundatum eſſe ſub invocatione Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, & ſub Regula Sancti Benedicti, narrat Trithemius in Annalibus Hirſaugienſibus *Tomo 1. ad Annum Chriſti MCXXIII.* eique Monaſterio pro dote aſſignata fuiſſe bona de domeſtico ipſius Brunonis patrimonio, conſentiente Popone ejus fratre; ad illud autem inhabitandum miſſos fuiſſe ab Abbate Volmaro nonnullos ſuæ Congregationis Monachos, atque inter eos Eberardum Monachum ſanctitate vitæ, & regulari obſervantia eximium, qui primus ejuſdem Monaſterii Abbas fuit. Eadem referuntur etiam a Joanne Mabillonio *in ſuis Annalibus Ordinis S. Benedicti pag. 98. noviſſimæ Editionis Lucenſis*. Aliquot Sæculis elapſis Anno MCDXIV. ab Alexandro VI. Prædeceſſore Noſtro, ad enixas Maximiliani I. Imperatoris preces, Monaſterium e Regulari ad ſtatum ſæcularem redactum eſt, illudque in Collegiatam Eccleſiam ſæcularem, pluribus Canonicatibus, & Dignitatibus conſtitutis, erectum; deinde vero ejuſdem Eccleſiæ Collegiatæ ſeculis Capitulum translatum fuit ad Eccleſiam Beatæ Mariæ Virginis Oppidi Bruchſalen., quod pariter intra ejuſdem Diœceſis Spirenſis fines continetur.

Capituli Bruchſalenſis intentio.

Hujus Collegiatæ Eccleſiæ ſæcularis Canonici, & Capitulum contendebant, ſe in omnibus prorſus exemptos eſſe a juriſdictione Ordinaria Epiſcopi Spirenſis: & tribus veluti firmiſſimis fundamentis eorum intentio innitebatur; nempe iis primo, quæ per id tempus

Partitio Cauſæ.

peracta fuerunt, quo tempore Monaſterium cum Monachorum Conventu in loco Odenheim permanſit; deinde iis, quæ ſequuta ſunt cum Monaſterium ad ſtatum ſæcularem redactum fuit; & demum iis, quæ acta ſunt; poſteaquam Monaſterium e loco Odenheim ad Oppidum Bruchſalenſe translatum eſt. E diverſo Promotor Curiæ Epiſcopalis Spirenſis affirmabat, Capitulum Odenheimenſe, in omnibus illis ſtatibus, ac temporibus, epiſcopali juriſdictioni ſemper ſubjectum fuiſſe.

De Inſtrumentorum editorum fide diſquiſitio omittitur.

In primis autem a Capitulo in medium prolatæ fuerunt plures Apoſtolicæ Literæ, ſeu Bullæ Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum, & nonnulla Imperatorum Privilegia, ſeu Diplomata. At a Promotore Curiæ Epiſcopalis probationes ex illis deſumptæ elidebantur exceptione falſi; qua exceptione in re haud diſſimili uſus eſt etiam Petrus Bleſenſis in Epiſtola ad Alexandrum III., quæ eſt ſexageſima octava, & ſub nomine Richardi Archiepiſcopi Cantuarienſis circumferri ſolet: *Falſariorum enim*, inquit, *præſtigioſa malitia ita in Epiſcoporum contumeliam ſe armavit, ut falſitas in omnium fere Monaſteriorum exemptione prævaleat, niſi in deciſionibus, & examinationibus faciendos, judex veritatis exactior diſtrictiſſimus intercedat*. Exorta inter Partes hujuſmodi diſputatione, eaque exardeſcente, judicialem diſceptationis ordinem ſequendo, neceſſarium omnino fuiſſet, de veritate, ſeu falſitate dictarum Literarum, ſeu Diplomatum judicium proferre, juxta monitum Prædeceſſoris Noſtri Bonifacii VIII. *in Cap. Cum Perſonæ, de Privil. in ſexto: Statuimus, ut hi, qui ſe aſſerunt per privilegia, ſeu indulgentias Apoſtolicæ Sedis exemptos, a Locorum Ordinariis requiſiti, hujuſmodi privilegia, vel indulgentias, quibus ſe dicunt fore munitos &c. ad legendum integraliter exhibere teneantur*. Sed viſum eſt, hujuſmodi examen veritatis, ſeu falſitatis dictarum Bullarum, & Diplomatum, ad Cauſæ definitionem parum, aut nihil conferre, ut melius conſtabit ex iis, quæ inferius dicentur.

Anno 1747.

Regula Juris in hujus generis controverſis.

Etenim admiſſa etiam hujuſmodi Apoſtolicarum Literarum, aliorumque Diplomatum veritate, nihilominus totius controverſiæ ſumma expendenda remanebat ad regulas Juris Canonici. Cumque, juxta eas, aſſiſtentia militet pro Juriſdictione Ordinaria, profecto, ſi quis ab ea exemptum ſe eſſe contendat, evincere id debet argumentis, & probationibus a Jure Canonico præſcriptis, iiſque minime dubiis, ſed omnino certis, ac manifeſtis.

Fundamenta Regulæ.

Nam uſque ab Eccleſiæ Sæculo quinto, cum quidam Monachi impii Barſumæ aſſeclæ aſſererent, ſe Epiſcopis Paleſtinæ, in quorum Diœceſibus ſita erant Monaſteria, minime eſſe ſubditos, nec ſub eorum Juriſdictione, ac poteſtatis poſitos; Patres Concilii Generalis Chalcedonenſis *Can. 4.* decreverunt: *Monachos, qui ſunt in unaquaque Regione, & Civitate; Epiſcopo ſubjectos eſſe*. Celebre eſt quoque in hac re dictum illud Pontificis Hadriani II. in Epiſtola ad Carolum Regem, *quam refert Sæculo nono Cardinalis Baronius Tomo X. ſuorum Annalium ad Annum 871. pag. 501. Romanæ Editionis: Noſtis enim, quia omne Monaſterium in poteſtate Epiſcopi conſiſtere debet, juxta Canonicam Sanctionem*. Neque ſilentio prætereundum eſt, quod juxta Concilium Aurelianenſe relatum in *Canones omnes Baſilicæ, XVI. q. 7.* Eccleſiæ omnes, quæ in Diœceſi reperiuntur, Epiſcopo ſubjectæ ſunt: *Omnes Baſilicæ, quæ per diverſa loca conſtructa ſunt, vel quotidie conſtruuntur, in Epiſcopi poteſtate conſiſtunt, in cujus territorio poſitæ ſunt*. Quamobrem onus eſt prætendentis exemptionem ab Epiſcopali juriſdictione, id certum, ac probatum facere, aut Privilegiis, aut Præſcriptione legitima, quæ conſequenter ad titulum, cauſam, & fundamentum præſcribendi præbuerit; ut proſequitur idem Prædeceſſor Noſter Bonifacius VIII. in *cit. cap. Cum Perſonæ, de Privil. in ſexto*, hujuſmodi verbis: *Cum de jure communi Ordinariorum intentio ſit fundata, ſua juriſdictione* (loquitur de Epiſcopis) *uti poſſint libere in eiſdem, donec de præſcriptione Canonica* (aut de privilegiis, de quibus antea loquutus fuerat) *ut præmiſſum eſt, fecerint plenam fidem*.

Quid probandum pro parte Capituli.

Id autem amplius in ſpecie propoſita accedit, quod quum agatur de plenaria exemptione, & libertate indefinita a poteſtate, & juriſdictione Ordinaria, ac perinde non ſolum ab illis juribus, quæ ad legem Diœceſanam referuntur, ſed ab illis quoque, quæ reſpiciunt legem juriſdictionis, nimirum a correctione, & emendatione; opus eſt, ut privilegium ex plenitudine Apoſtolicæ Auctoritatis promanat; cum Epiſcopus ex limitata ſua Auctoritate concedere nequeat plenam, & abſolutam exemptionem, ut docent Juris Canonici Interpretes *in Cap. Conſtitutus, de Religioſis Domibus*; quorum antiquiſſimus eſt Doctus Prędeceſſor Noſter Innocentius IV. in *d. Cap. Conſtitutus n. 2. Non poteſt*, loquitur de Epiſcopo, *in totum jus Epiſcopale dimittere, & Eccleſiam a tota ſua juriſdictione dimittere &c. Alii dicunt, quod non valuit hæc conceſſio ſuis juribus, ſed confirmatione Papæ tantum &c. ſola confirmatio ſufficit ex ſcientia Papæ conceſſa*.

I. De his, quæ pertinent ad primum Monaſterii ſtatum.

Profecto ad Monaſterium a Brunone Archiepiſcopo Trevirenſi, ut dictum eſt, fundatum in loco Odenheim, pertinent Teſtamentum ejuſdem Brunonis, Conſtitutiones omnes Pontificiæ, quæ in hac cauſa exhibitæ fuerunt uſque ad Alexandrum VI., tum etiam Imperialia omnia Diplomata.

1. de Teſtamento Brunonis Fundatoris.

Prolatum quidem non eſt Teſtamentum Archiepiſcopi Brunonis; ſed ejus tenor plene relatus eſt in duobus Privilegiis, ſeu Diplomatibus Henrici IV. Friderici I., quæ ſicut ſuperius indicatum eſt, nunc pro authenticis ponuntur, quia in eorum veritate examinanda ſuperſedendum eſſe cenſuimus. In ſuo Teſtamento Archiepiſcopus Bruno Monaſterium cum ſuis pertinentiis Romanæ Eccleſiæ ſubjicit, ſolutionem annui Cenſus adhibet, aliam quacumque perſonam excludit, & uni Abbati illud ſubjici vult; præcipit Abbatis electionem a Monachis dumtaxat faciendam, eorumque in poteſtate eſſet jubet, illum regimine deſtituere, ſi male in gubernando Monaſterio verſetur, iiſque etiam poteſtatem facit eligendi Advocatum, ſeu Monaſterii Defenſorem.

Omiſſis, quæ ad rem non pertinent, tria in Teſtamento expenduntur.

De ſubjectione Monaſterii Beato Petro, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, tum etiam de ſolutione annui Cenſus, verba hoc loco facere omittimus, quia Nobis inferius ea de re loqui neceſſe erit. Superfluum